
Herstel voor de totale mens

Verwerping (1)

J.G.Bulthuis

In het door God gewilde herstelwerk aan de mens, naar lichaam, ziel en geest, zijn twee werkwijzen te onderscheiden. Die van het instantelijk ingrijpende wonder en die van de in de loop der jaren toenemende genezing vanuit het pastoraat in de gemeente. Van de eerstgenoemde wijze vermelden de vier evangeliën talloze voorbeelden uit Jezus' bediening: wonderen en tekenen van bevrijding en genezing. Van de tweede benadering spreken de pastorale brieven van Paulus veeleer.

In onze studies zal deze laatste herstelwijze eveneens de volle aandacht krijgen. Daarbij wordt bewust de keuze gemaakt om hoofdzakelijk stil te staan bij innerlijke genezing van de belangrijkste sectoren van onze persoonlijkheid. Vanuit innerlijke vrijheid en gezondheid zal het herstel immers door kunnen werken in de totale mens.

Verwerping

Hoewel occulte, onreine en vrome geesten ook innerlijke beschadiging bewerkstelligen, willen wij in deze serie ons alleen bezig houden met het ontwrichtende werk door de geest van verwerping.

Verwerping: een woord waarmee een wereld van nood wordt aangeduid. Zo ingrijpend, zo alles omvattend, dat vele mensen innerlijk verminkt en gehandicapt door het leven moeten gaan. Een wereld van - meestal - verborgen leed door hartepijn, verdriet, vrees en bedruktheid.

Verwerping, soms als een vloek hele families doortrekkend. Verwerping, als een historisch gegeven hele volken vertrapend. Verwerping, in nauwelijks merkbare aanwezigheid diep in het hart wroetend.

Kernbegrip

Verwerping, in bruto openlijk geweld. Verwerping, in vele nuances, in vele verschijningsvormen, in vele belevingsgradaties.

Verwerping, met recht een ware plaag voor de mensheid, een levensnood.

Laten we het verschijnsel "verwerping" eerst eens in zijn diepste wezen omschrijven. De kern ervan is afkeuring, verachting, minachting, kleinering, verguizing. Het minderwaardig achten van..., negatief kritische afwijzing, als waardeloos doen voorkomen, de besmeuring van het individu.

Het is de omverhaling van de menselijke persoonlijkheid en waardigheid, van diens vermogens, natuur, diens kunnen en zijn. Een innerlijke ontkenning daarvan. Dit alles ontstaat in de eerste plaats door verleugening in het denken.

Ten overvloede wordt de lezer er nog eens aan herinnerd dat deze werkingen in allerlei sterkten en vormen aanwezig kunnen zijn, van minimaal tot maximaal.

De bijbel

Verwerping wordt op diverse plaatsen in de bijbel genoemd. Meestal in verband met een ernstige uiting daarvan, namelijk het afzweren van God door mensen. Israël verwierp Javeh en de heidenen hun Schepper, (bv. 1 Sam. 8:7 en Rom. 1:28). Deze vorm staat echter niet centraal in onze studie. Wel de verwerping waarmee onze Heer te maken kreeg. Hij kreeg de volle laag over Zich heen. Marcus 8:31 zegt: En Hij begon te leren dat de Zoon des mensen veel moest lijden en verworpen worden door de oudsten en de overpriesters en de schriftgeleerden...

De bijbel beschrijft vooral de verwerping van Jezus via mensen. Hij werd uitgelachen, bekritiseerd, ontkend, belasterd, beroddeld, afgekeurd, geminacht, onbeschoft behandeld. Maar in zijn laatste lijden naar lichaam, ziel en geest totaal verworpen door de directe werking van de boze geesten. Het grote verschil met ons is echter dat de Heer op geen enkele sektor innerlijk beschadigd werd, dat Hij nooit onderuit gehaald werd. Hij

Inzicht

weerstand iedere beproeving op dit vlak en bleef geheel Zichzelf. Hij overwon!

De apostelen hebben deze strijd ook gekend. Vooral Paulus.

Al de ellende die over hem heen kwam, was één grote verwerping. En wat te denken van zijn uitspraak in 1 Corinthiërs 15:9: Want ik ben de geringste der apostelen, niet waard een apostel te heten, omdat ik de gemeente Gods vervolgd heb.

In het Oude Testament komen we eveneens verwerping tegen. David beschrijft in de Psalmen menigmaal zijn nood hierover.

De meeste informatie over dit ellendig verschijnsel krijgen we echter uit eigen leven en dat van onze broeders en zusters. Wie zich met deze problematiek bezig houdt - om tot herstel te komen - ontwikkelt ongemerkt een routine waardoor steeds duidelijker en sneller deze nood herkend wordt in de mens rondom. Het pastoraal vermogen verrijkt zich daardoor en de gemeente biedt zodoende meer hulp voor de naaste. Dit is de wil van onze Heer, dit is ware liefde.

Inzicht in deze materie groeit door bestudering van het woord Gods, door een eerlijke zelfkennis en door een door de Geest geleid helpen van de noodlijdende mens. Welk een zegen en rijkdom hebben de vele gesprekken met medechristenen opgeleverd die eveneens met verwerping te kampen hebben. Wie bijna dagelijks geconfronteerd wordt met de problemen en al het lijden door verwerping veroorzaakt, leert voorbij te zien aan veel 'vreemd' gedrag van mensen. Die leert begrip op te brengen voor conflictsituaties, spanningsvelden, misverstanden en allerlei tekorten in de samenleving, in de gemeente. Inzicht in deze ingewikkelde zaak is nodig en mogelijk. De voorwaarde is dan wel een open opstelling, ontvankelijk willen zijn, aandacht willen schenken om door te dringen in dit woud van innerlijke beschadiging.

Hoe goedkoop en ondeskundig klinkt de opmerking van onwetenden: je moet niet steeds met de duivel bezig zijn, of: ga nou maar loven en prijzen. Daar wordt niemand wezenlijk en blijvend mee geholpen.

Overzicht

DE weg tot ware oplossing van alle nood is en blijft de weg door de hemelse gewesten! Dat vereist kennis en gemeenschap met de levende Heer, Jezus Christus. Dat vereist tevens doorzicht hebben in de handelingen van de boze. En tenslotte bewogenheid en begrip, zorg en tijd opbrengen voor alles wat er omgaat in 's mensen hart. Wij hopen en bidden dat velen bij het lezen van deze woorden moed en geloof zullen vatten om in eigen leven tot verder herstel te komen. Tegelijkertijd echter zich ook te laten vormen tot goede herders voor hun medemens.

In het nu volgende zullen wij trachten een zo uitvoerig mogelijk overzicht te geven van allerlei verschijnselen die kenmerkend zijn voor verwerping. De lezer vergeve het ons als onbedoeld de indruk gewekt zou kunnen worden van een opsomming. Dat is beslist niet de opzet. Maar het zal ieder toch duidelijk zijn, dat juist een overzichtelijke en een zo volledig mogelijke beschrijving van de meest voorkomende werkingen der verwerping ons meer zicht geeft op dit probleem en herkenning daarvan in ons dagelijks leven. Pas in een later stadium komt de eigenlijk oorzaak van verwerping aan de orde, namelijk de verborgen aanwezigheid en funktionering van de boze geest van verwerping. Door hem komt immers deze gruwelijke zaak het leven van de mens binnen.

We onderscheiden dan het volgende proces:

1. de werking der boze geest van verwerping met z'n inwerking op de mens en z'n organisatie rond het leven van de mens.
2. de verleugening van de mens daardoor in denken en gevoelens.
3. een daaruit voortkomende belevingswereld en gedragspatroon van de mens.
4. de reacties daarop van de omringende wereld op de mens.

5. en tenslotte de tegenacties op die omringende wereld door de mens met verwerping.

Nogmaals: deze uiteenrafeling der zaken is slechts bedoeld om een zo groot mogelijke helderheid te verschaffen aan hen die dit serieus willen bestuderen. We beginnen nu met een brede informatiestroom over punt 3.

Belevingswereld

In dit verband spreken we dan over twee zaken: de beleving van het eigen innerlijk en de beleving van de omringende wereld. De gevoelservaringen en indrukken variëren van persoon tot persoon en komen in allerlei sterkten voor. Van nauwelijks bewust tot overweldigend krachtig en diep. Stil staand bij deze twee uitersten kan opgemerkt worden dat

vele kleine roerselen van verwerping in de loop der jaren door de meeste mensen in de hand gehouden worden, ja weggemasseerd worden uit de beleving. Anderzijds kunnen in sommige gevallen de ernstigste werkingen van verwerping tot extreme situaties leiden, zoals psychische ziekten. Over deze beide gebieden willen wij het hier niet hebben. De grote middenmoot der mensen bevindt zich namelijk tussen deze twee polen. En daar ligt voor ons allen voorlopig een eerste opdracht en werk in de gemeente.

Welke gevoelens draagt men nu doorgaans in zich rond, zodat er sprake is van een verwerpelijke belevingswereld?

. Allereerst de minderwaardigheid. Vaak zonder er bij na te denken en zonder enige aanleiding van buiten af, is 'het' er.

Het schrijnt van binnen, want je bent toch kleiner, minder, dommer dan alle anderen. In de puberteit kan zo iets tot een ware plaag worden. Je altijd de mindere te voelen. Onbekwaam voor vele zaken: 'ik weet het niet, ik kan het niet, ik ben niet veel waard.

. Begeleidend hierin kan vreesachtigheid (ook wel angst) aanwezig zijn. Een bangigheid in allerlei

dagelijkse situaties. Een opzien tegen de dingen. Het idee hebben het toch niet aan te kunnen. Het leven voelt zo moeilijk aan. Menige zucht wordt geslaakt.

- . Er kan - mede daardoor - een neerdrukkendheid ervaren worden. Depressief, zwaar op de hand, zorgelijk.
- . Geestelijke verlamming, of moeheid kan optreden. Een 'laat maar waaien' houding. Er niet gemakkelijk toe kunnen komen om aan te pakken.
- . Een negatieve, ook wel chagrijnige stemming verknoeien zo veel fijne momenten in het leven.
- . Een altoos rondhangende beschuldiging over je eigen wezen.
Een aanklagen, terecht of onterecht. Als bij fouten de vergeving op juiste wijze gehanteerd wordt, blijft toch die aanklacht maar achtervolgen.
- . Eenzaamheidsgevoelens wekken steeds de indruk er niet bij te horen, er buiten te staan. Verstoten, miskend en vergeten te worden.
- . Doemdenken, ondergang; het niet zullen halen van wat 'men' vraagt. Ik red het toch niet; dat gaat fout.
- . Gespannenheid.

Zie hier een belevingswereld in het verborgene van de mens met verwerping. Zo zullen we ook in het hier volgende de beleving van de omringende wereld beschrijven.

- . De ander is beter, mooier, vlotter, enz.enz. dan ik ben. Iedereen weet en kan het veel beter.
- . Het omringende is als een berg, waar je tegen op ziet. Ik kan het niet aan.
- . Wat wordt er veel van me geëist. De leven overvraagt

me; daar kan ik niet tegen op.

- . De wereld is bedreigend, er is overal gevaar. Steeds ben ik het mikpunt. Ze moeten mij altijd hebben. Ik sta voor gek.
- . Alle ogen zijn op me gericht. Ze zullen wel denken van me, ze zullen wel zeggen...
- . Ik hoor er niet bij.
- . O,o, wat is het leven eigenlijk moeilijk.

Uit het een en ander zal duidelijk zijn, dat bij dergelijke belevingen er een aangepast gedragspatroon ontstaat om zich te kunnen redden. Daarover in onze volgende studie.